

Vi trenger en mangfoldig psykologrolle

Anette Andersen

Som psykolog i barnvernfeltet faller jeg utenfor den tradisjonelle helsearbeiderrollen. Men psykologkompetansen er både relevant og nyttig i møte med barn, ungdom og deres familier.

Faginnlegg og debatt

Debatt og kommentar

Debatt og kommentar

Faginnlegg og debatt

Norsk klinisk psykologforening

Ser vi på hvilke fagområder som fases ut fra profesjonsstudiet og inn i mastergradene, er det psykologen som helsearbeider som trer frem. Da er det diagnostisering og behandling av individet det skal dreies til. Uten dette, ingen psykologitittel.

PROFESJON I ENDRING

Bjørnar Olsen
Tidsskrift for Norsk Psykologforening

Psykologien passer en individualistisk tid godt, der den ser på hver enkelt, ikke bare gruppen, den arbeid, den bytter til en psykologi som plussene alle i mennesket, selv også i fare for å avsnude seg fra omverdenen og det kollektive. Liket er det denne forståelsen av mennesket fremtidens psykologer skal dreies til, en utvidelse som gir grunn til omtenksomhet både for fag og profesjon. For selv om det er all mulig grunn til å se mennesket som mer enn et menneske, selvstendig og styrende individ, er det denne forståelsen profesjonen akkurat nå ser ut til å skille seg fra. Det er derfor psykologer som helsearbeidere. Så, hvordan psykologforeningen skal se fram til disse diagnostisering og behandling av individet er noe som for den som vil kalle seg psykolog.

Individualismens Fort Kines
Psykologien er både en pådrivende kraft og et resultat av en historisk utvikling hvor individet som som styrt av individen, psykologiske prosesser. Det er ikke tilfeldig, men det er faktisk en del av historien som har gitt oss den psykologien vi kjenner i dag. Det er ikke tilfeldig, men det er faktisk en del av historien som har gitt oss den psykologien vi kjenner i dag. Det er ikke tilfeldig, men det er faktisk en del av historien som har gitt oss den psykologien vi kjenner i dag.

... er et psykologisk på et psykologisk nivå og kan brukes til å forstå mennesket som et psykologisk individ. Dette er et psykologisk nivå og kan brukes til å forstå mennesket som et psykologisk individ. Dette er et psykologisk nivå og kan brukes til å forstå mennesket som et psykologisk individ.

... er et psykologisk på et psykologisk nivå og kan brukes til å forstå mennesket som et psykologisk individ. Dette er et psykologisk nivå og kan brukes til å forstå mennesket som et psykologisk individ.

Det burde være et tankespor at mange av fagets mestere i dag med all sannsynlighet ikke ville fått kalle seg psykolog. For uten klinikk, ingen tittel

Dette er et psykologisk nivå og kan brukes til å forstå mennesket som et psykologisk individ. Dette er et psykologisk nivå og kan brukes til å forstå mennesket som et psykologisk individ.

... er et psykologisk på et psykologisk nivå og kan brukes til å forstå mennesket som et psykologisk individ. Dette er et psykologisk nivå og kan brukes til å forstå mennesket som et psykologisk individ.

... er et psykologisk på et psykologisk nivå og kan brukes til å forstå mennesket som et psykologisk individ. Dette er et psykologisk nivå og kan brukes til å forstå mennesket som et psykologisk individ.

... er et psykologisk på et psykologisk nivå og kan brukes til å forstå mennesket som et psykologisk individ. Dette er et psykologisk nivå og kan brukes til å forstå mennesket som et psykologisk individ.

... er et psykologisk på et psykologisk nivå og kan brukes til å forstå mennesket som et psykologisk individ. Dette er et psykologisk nivå og kan brukes til å forstå mennesket som et psykologisk individ.

... er et psykologisk på et psykologisk nivå og kan brukes til å forstå mennesket som et psykologisk individ. Dette er et psykologisk nivå og kan brukes til å forstå mennesket som et psykologisk individ.

... er et psykologisk på et psykologisk nivå og kan brukes til å forstå mennesket som et psykologisk individ. Dette er et psykologisk nivå og kan brukes til å forstå mennesket som et psykologisk individ.

... er et psykologisk på et psykologisk nivå og kan brukes til å forstå mennesket som et psykologisk individ. Dette er et psykologisk nivå og kan brukes til å forstå mennesket som et psykologisk individ.

... er et psykologisk på et psykologisk nivå og kan brukes til å forstå mennesket som et psykologisk individ. Dette er et psykologisk nivå og kan brukes til å forstå mennesket som et psykologisk individ.

... er et psykologisk på et psykologisk nivå og kan brukes til å forstå mennesket som et psykologisk individ. Dette er et psykologisk nivå og kan brukes til å forstå mennesket som et psykologisk individ.

Psykologforeningen stiller seg til å forstå mennesket som et psykologisk individ. Dette er et psykologisk nivå og kan brukes til å forstå mennesket som et psykologisk individ.

DEBATT: PROFESJON I ENDRING

Det legges i økende grad vekt på psykologen som helsearbeider, hevdet Bjørnar Olsen i kommentaren «Norsk klinisk psykologforening» i januarutgaven. Anette Andersen er enig i analysen, og håper Psykologforeningen tar grep for å sikre en mangfoldig utvikling av profesjonen. Hun viser blant annet til psykologers viktige rolle i barnevernet.

Sjefredaktør Bjørnar Olsen fremmer i januarnummeret av tidsskriftet (2010) en viktig debatt om videre utvikling av vår profesjon. Han hevder at det i økende grad legges vekt på psykologen som helsearbeider både i psykologutdanningen og i Psykologforeningen. Som psykolog i barnvernfeltet faller jeg utenfor den tradisjonelle helsearbeiderrollen. Jeg mener Olsens analyse av profesjonsutformingen er riktig, og jeg håper Psykologforeningen tar tak i dette slik at vi kan få en mangfoldig utvikling av profesjonen i fremtiden.

Bufetats fagteam

Jeg har siden 2006 vært ansatt i fagteam Arendal. Fagteamene ble opprettet i 2004 og har som kjerneoppgave å bistå kommunene med plassering av barn og unge ved forespørsel fra kommunene. Fagteamene skal koordinere samarbeidet mellom de kommunale barnevernstjenestene og Barne-, undoms-, og familietatens (Bufetats) tjenestetilbud der statlige tiltak ønskes. Det kan dreie seg om hjemmebaserte tiltak eller plassering av barn og/eller ungdom utenfor hjemmet. Det innebærer en dialog med kommunene og en faglig god vurdering av egnede tiltak for det enkelte barn. Fagteamene i Bufetat skal videre tilby de kommunale barnevernstjenestene faglig bistand i prosessen frem mot et vedtak. Konsultasjoner er det mest vanlige eksemplet på slik bistand. Fagteamene kan også bistå med avgrensede utredningsoppgaver.

Rekruttering

Jeg mener fagteamene, hvor en arbeider etter et lovverk med hovedfokus på «barnets beste», burde være en attraktiv arbeidsplass for psykologer. Slik er det ikke. I Rambøllrapporten «Vurdering og videreutvikling av fagteam» (2008) fremkommer det at mange fagteam mangler psykolog, og rapporten fremhever at fagteamene har problemer med å rekruttere og beholde psykologer. Dette på tross av at det helt siden oppstart av Bufetats fagteam har vært fokus på og et ønske om at fagteamenes kompetanse skal være tverrfaglig, også med psykologkompetanse. Rekruttering og det å beholde kompetanse over tid er en kompleks problemstilling, og avhenger både av interne og eksterne forhold ved en organisasjon. Psykologers sterke identifisering som kliniske helsearbeidere mener jeg er én av årsakene til at fagteamene sliter med å rekruttere og beholde psykologer.

Tydlig klinisk identitet

Det er ofte interessen for psykoterapi som motiverer studenter til å velge psykologutdanningen. Når studentene gjennomgår en utdanning med en tydelig klinisk identitet, er veien kort til å velge seg en klinisk spesialisering. Når en i tillegg er medlem av en fagforening med sterk selvidentitet på det kliniske helsefagfeltet, blir den faglige forankringen tydelig som klinisk helsearbeider. De fleste psykologer som ansettes i fagteam, har derfor bakgrunn som kliniske psykologer, enten som nyutdannet psykolog eller med erfaring fra klinisk helsearbeid. Psykologen vil bære med seg sin faglige forankring og identitet inn i enhver psykologstilling. Dersom psykologen er spesialist med fordypning innenfor et spesifikt emne, vil denne spesialiseringen medføre forventning om ytterligere autonom rolleutførelse som helsearbeider. Dette kan illustrere hvilke forventninger psykologen vil kunne ta med seg inn i rollen som psykolog i fagteamet.

Bufetats fagteam som krysningsspunkt mellom kommune og stat mangler en ferdig struktur og tydelige rammer i arbeidet. I tillegg har psykologer ingen lang tradisjon med å finne sin faglige forankring i fagteamene. Det kan dermed virke overveldende å skulle finne sin plass som psykolog, spesielt som nyutdannet klinisk psykolog, i møte med udefinerte arbeidsoppgaver i fagteamene. På denne måten risikerer man at både rolleutformingen i fagteamet og linjene mellom de ulike hjelpetjenestene er uklare. På den ene siden bør Bufetat ha en tydeligere definisjon av psykologens oppgaver og roller i fagteamene. På den andre siden mener jeg at psykologforeningens og utdanningsinstitusjonenes holdninger til barnevernet som et fremtidig og spennende arbeidsfelt har stor innflytelse på utviklingen av psykologrollen i barnvernet.

Ett fag – flere briller

Som et eksempel på at diagnoser og behandling har forrang i utdanningen, trekker Olsen frem formålet med utdanningen konkretisert i *Nasjonal plan for profesjonsutdanning i psykologi*: «... er å utdanne kandidater med bred kompetanse i å *forstå, forebygge og behandle psykologiske problemer* samt gi et grunnlag for å *utføre alle de viktigste formene for psykologisk arbeid med barn, ungdom og voksne*».

Jeg er enig med Olsen i at denne konkretiseringen i dag blir tolket innenfor et klinisk helseperspektiv, men det trenger ikke å være slik. Sett gjennom «barnevernsbriller» vet jeg ikke om noe annet hjelpesystem hvor en som psykolog har bedre anledning til å *forstå, forebygge og behandle psykologiske problemer* enn i barnvernet. Ei heller gi et bedre grunnlag for å *utføre alle de viktigste formene for psykologisk arbeid med barn og ungdom*. Fra et barnvernsperspektiv er individet og miljøet knyttet sammen i et gjensidig påvirkningsforhold. Mitt ønske er at kompetanse på bl.a. utviklingspsykologi, tilknytningsteori, familiedynamikk og psykopatologi knyttes opp mot andre perspektiv enn det individualiserte og diagnostiske. I mitt arbeid i fagteam Arendal er psykologfaget både relevant og nyttig i møte med barn, ungdom og deres familier.

anette.andersen@bufetat.no